

Kozarec za čebelje pridelke slovenskega porekla – ključ do uspešnega dolgoročnega nastopa na trgu

Tina Žerovnik, svetovalka specialistka za ekonomiko (tina.zerovnik@czs.si)

Embalaža

Med in drugi čebelji pridelki slovenskega porekla so kakovostni, zato si zaslužijo tudi kakovostno in prepoznavno embalažo. Danes embalaža ne služi le ohranjanju in zaščiti izdelka, temveč ima tudi pomembno sporočilno vlogo. Ne samo da potrošniku posreduje informacije o izdelku, njena oblika in dizajn lahko na prvi pogled pritegneta potrošnika, saj »oči kupujejo«. Kakovostna embalaža je lahko ključni dejavnik uspešnega oglaševanja, trženja in prodaje. Raziskava o vplivu videza izdelka na cenovno občutljivost potrošnikov (Mumcu, 2015) kaže, da je potrošnik manj cenovno občutljiv in je pripravljen odšteti več denarja za izdelek, ki ima dovršeno obliko, dizajn in videz.

Material

Steklo predstavlja eno izmed trajnostnih in ekološko prijaznih možnosti za shranjevanje živil. Je inertno in nepropustno ter tako ne vpliva na okus, vonj ali kemično sestavo vsebine. Iz raziskave o oblikovanju mnenja potrošnikov glede kakovosti in varnosti izdelkov na podlagi embalaže (Bou-Mitri, 2020) je razvidno, da so potrošniki živila v vakuumski ali stekleni embalaži prepoznali kot varnejša in kakovostnejša ter jih kupovali pogosteje. Čebelarji najpogosteje med, čebelje pridelke in izdelke pakiramo v stekleno embalažo, ki poleg prej navedenih prednosti zaradi prozornosti potrošniku omogoča vpogled v barvo, teksturo in druge podrobnosti živila.

Kozarec za med in čebelje pridelke slovenskega porekla

V Sloveniji imamo pet tipiziranih kozarcev za čebelje pridelke slovenskega porekla, ki jih glede na količino polnjenega medu razdelimo na 900-gramskega (720 ml), 700-gramskega (555 ml), 450-gramskega (370 ml), 250-gramskega (212 ml) in 110-gramskega (98 ml). Ti kozarci med, čebelje pridelke in izdelke slovenskega porekla že na prvi pogled ločujejo od drugih. Prepoznavnost in izvirnost daje kozarcu reliefno oblikovano dno s skico

Foto: Arhiv ČZS

kranjske sivke in letnico 1879, ko je dr. August Pollman raso naše avtohtone čebele vpisal v sistematiko medonosnih čebel. Po podatkih koncesionarja se cene kozarcev za med slovenskega porekla gibljejo med 0,44 in 0,60 EUR za različne velikosti. Povprečno so ti kozarci za 26 % dražji od drugih enako velikih kozarcev. Če se osredotočimo na 900-gramski kozarec, ki je trenutno vodilni po prodanem številu enot, in na priporočene cene, predstavlja kozarec za med slovenskega porekla 3,3 % končne cene medu. Pri prodaji medu v drugih kozarcih pa je delež cene kozarca 2,3 % cene prodanega medu. Ob nakupu embalaže se je smiselno vprašati, ali je za 1 % nižji delež cene drugih kozarcev res upravičen, če se na drugi strani osredotočimo na možnost dolgoročne naložbe v promocijo in prepoznavnost slovenskega medu ter čebeljih pridelkov slovenskega porekla. Uporaba kozarca za slovenske čebelje pridelke potrošnikom zagotavlja zanesljivost in zaupanje. Kozarec za med, čebelje pridelke in izdelke je lično izdelan in je za kupce zagotovilo, da so v njem čebelji pridelki in izdelki slovenskega porekla. Večja kot je enotnost pri uporabi kozarca, večja bo prepoznavnost slovenskih čebelarjev in njihovih čebeljih pridelkov in izdelkov. V času hitrega življenjskega tempa in hitrih nakupnih odločitev lahko z uporabo tipiziranega kozarca pri potrošniku izkoristimo prednost prepoznavnosti embalaže.

Velikosti in trženjske strategije

Rezultati številnih raziskav potrjujejo, da potrošniki zaznavajo višjo kakovost manjših pakiranj v primerjavi z večjimi. Študija (Shirai, 2020), ki je preučevala vpliv

velikosti pakiranja na dožemanje kakovosti pri različnih izdelkih, je pokazala, da manjša pakiranja pogosto vzbujajo vtis višje kakovosti ne glede na ceno, blagovno znamko, državo porekla in druge značilnosti izdelka. Vendar pa se ta učinek lahko izniči, če so manjša pakiranja na prodajnih policah postavljena v bližini večjih pakiranj. Zato je smiselno, da pri oblikovanju prodajnega prostora manjša pakiranja postavimo skupaj ter jih ločimo od večjih, kolikor je to mogoče. Poleg tega lahko povečamo izpostavljenost manjših pakiranj tako, da jih postavimo v višini oči, kar bo pritegnilo pozornost potrošnikov in jo usmerilo najprej na manjša pakiranja.

Vsaka velikost tipiziranega kozarca ima svojo ciljno skupino in tržno strategijo, ki čebelarjem omogoča, da prilagodijo svojo ponudbo glede na potrebe in preference potrošnikov. Največji kozarec za 720 ml oz. 900 gramov medu je primeren za družine in večje porabnike, ki med redno uživajo v prehrani in ga kupujejo v večjih količinah. Najnovejši izmed kozarcev za 555 ml oz. 700 gramov medu, ki je v prodaji od lanske jeseni, je vizualno privlačen in prijaznejši uporabniku. Je lažji za prenašanje ter nižji od največjega kozarca, zato je priročnejši za shranjevanje v omarah ter za uporabo, saj vanj lahko postavimo čajno žličko, ne da bi se ta potopila v med. Pri prodaji v manjših pakiranjih dosegamo višjo prodajno ceno na enoto. Kozarca za 450 gramov (370 ml) in 250 gramov (212 ml) sta primerna kot pakiranje za darilo, spominek ali za potrošnike, ki se zanimajo za nakup različnih vrst medu ali medenih izdelkov. Najmanjše pakiranje za 110 gramov (98 ml) je primerno za pripravo darilnih kompletov več kozarčkov medu, čebeljih pridelkov ali izdelkov in za prodajo turistom kot spominek iz Slovenije, saj je lahko za prenašanje, potniki pa ga lahko imajo tudi v ročni prtljagi na letalu.

Nalepke in prelepke

Poleg oblike in materiala embalaže imajo ključen pomen tudi nalepke in prelepke, ki imajo v prvi vrsti vlogo obveščanja, hkrati pa s svojo obliko in vizualno podobo pritegnejo ali odbijejo. S podatki na nalepki kupec dobi informacije o izdelku. Več o podatkih na nalepkah in tisku nalepk si lahko preberete v članku naslov na strani toliko pa toliko. Vse pomembnejši elementi na nalepkah in prelepkah pa so tudi znaki oziroma logotipi različnih certifikatov kakovosti.

V Sloveniji imamo na področju čebeljih pridelkov štiri evropske sheme kakovosti: čebelji pridelki iz ekološke pridelave, Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, Kraški med in Kočevski gozdni med z zaščiteno označbo porekla. Kmetijski pridelki in živila iz shem kakovosti so proizvedeni po natančno predpisanih postopkih ali pa dosegajo predpisane kakovostne standarde, ki jih dodatno nadzorujejo certifikacijski organi. Priložnost pri vključevanju v sheme je v tem, da lahko ob dobrem

trženjskem pristopu zmanjšamo cenovno občutljivost potrošnika ali pa medove iz shem kakovosti in ekološke čebelje pridelke prodajamo po višjih cenah, saj z značko kakovosti potrošniku zagotavljamo zanesljivost porekla in kakovosti ali načina pridelave.

Pri oblikovanju nalepk je ključnega pomena njihova vizualna podoba. Raziskava o vplivu etikete embalaže na potrošnike (de Sousa, 2020), izvedena na primeru kave, je pokazala, da kupci kakovost izdelka ocenjujejo drugače glede na barvo in obliko nalepke. Potrošniki, vključeni v raziskavo, ki so mnenje podajali na preizkušanju iste kave, opremljene z različnimi nalepkami, so ocenili, da je kava z okroglo in rožnato nalepko ali oglato zeleno nalepko višje kakovosti kot kava z okroglo zeleno ali oglato rožnato nalepko. Čeprav podobne raziskave na področju medu in čebeljih pridelkov še niso bile izvedene, bi to lahko predstavljalo odlično izhodišče za prihodnje raziskave.

Zaključek

Tipizirani kozarec za čebelje pridelke in izdelke slovenskega porekla omogoča konkurenčnejši nastop na trgu. Vizija rabe kozarca ob njegovi zasnovi je bila, da ga uporabljajo vsi slovenski čebelarji, tako tisti z enim panjem kot tudi tisti z več kot tisoč panji, saj bi bili tako med, čebelji pridelki in izdelki že na prvi pogled drugačni od drugih in kupcu podatka o izvoru ne bi bilo treba iskati na nalepki. Kozarec tako ni le embalaža, ampak simbol kakovosti ter zagotovilo porekla. Uporaba enotne embalaže spodbuja skupno identiteto slovenskih čebelarjev in krepi njihovo povezanost v prizadevanjih za uspešen nastop na trgu.

Viri:

- Bou-Mitri, C., Abdessater, M., Zgheib, H. and Akiki, Z. (2021), „Food packaging design and consumer perception of the product quality, safety, healthiness and preference“, *Nutrition & Food Science*, Vol. 51 No. 1, pp. 71-86. <https://doi.org/10.1108/NFS-02-2020-0039>.
- Magdič, T. 2010. Kozarec za slovenski med je zaživel. *SČ* 2010/10, 325.
- Magdič, T. 2008. Nov svojevrsten kozarec za med slovenskih čebelarjev. *SČ* 2008/7-8, 245-246.
- Maísa, M.M. de Sousa, Fabiana M. Carvalho, Rosemary G.F.A. Pereira. 2020. Colour and shape of design elements of the packaging labels influence consumer expectations and hedonic judgments of specialty coffee. *Food Quality and Preference*, Volume 83, 103902, ISSN 0950-3293. <https://doi.org/10.1016/j.foodqual.2020.103902>.
- Shirai, M. 2020. „Understanding consumer perceptions of quality based on package size: the moderating role of the evaluation context“. *International Journal of Retail & Distribution Management*, Vol. 48 No. 7, pp. 749-762. <https://doi.org/10.1108/IJRDM-07-2019-0218>.
- Yigit, Mumcu in Halil Semih Kimzan. 2015. The Effect of Visual Product Aesthetics on Consumers' Price Sensitivity. *Procedia Economics and Finance*, Volume 26, Pages 528-534. ISSN 2212-5671. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00883-7](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00883-7).
- Spletna stran Stenko d.o.o.: <https://stenko.si/sl>.
- Priloga koledarja ČZS 2024: Cenimo čebelje pridelke.